

Studijski program		Vrsta studija (ciklus)	Diplomski studij (prvi ciklus)						
		Naziv studijskog programa	Hemija – opšti smjer						
PREDMET									
Naziv predmeta		SENZORI I BIOSENZORI							
Šifra predmeta		Semestar	Status predmeta	ECTS bodovi	Kontakt sati				
HOA408		OSMI (VIII)	IZBORNI	3 ECTS	2+1 (30 + 15)				
Obavezni prethodno položeni predmeti		Svi predmeti iz fizikalne i analitičke hemije iz prethodnih godina studija							
Nastavnici i saradnici	Nastavnici	Dr. Emir Turkušić, vanredni profesor							
	Učesnici u nastavi	Dr. Sabina Begić, docent							
Ciljevi predmeta	Upoznavanje studenata sa senzorima i biosenzorima kao alternativnim analitičkim metodama, koji svojom univerzalnošću sve više nalaze primjenu kako u svakodnevnom životu tako i u naučno-istraživačkom radu.								
Sadržaj predmeta									
#	Nastavna jedinica				Kontakt sati				
				P	V	S	K		
1.	Hemijski senzori kao alternativne analitičke metode. Uvod u senzorske tehnike, karakterizacija, specifikacija i nomenklatura hemijskih senzora.								
2.	Koncept hemijskih i biohemijskih senzora. Trendovi razvoja senzorskih tehnologija, miniaturizacija i nanotehnologije.								
3.	Osnove fizike senzora i hemije senzora. Čvrsto stanje i model vrpce. Čvrsto stanje i model vrpce.								
4.	Hemijske ravnoteže, redoks ravnoteže, elektrohemski fenomeni u senzorskim tehnologijama.								
5.	Procesi molekularnog prepoznavanja iona i neutralnih specija								
6.	Senzorske tehnologije, debeloslojne tehnike, tehnike tankog filma, modificiranje površine i monoslojevi, tehnologije mikrosistema, integrirana elektronika i integrirana optika.								
7.	Senzorske mjerne tehnike, elementi senzorske elektronike, elektronski mjerne instrumenti, optički mjerne instrumenti								
8.	Strukturirani poluprovodnici kao hemijski senzori. Maseni senzori. Senzori na bazi električnog kapaciteta i provodljivosti.								
9.	Termometrijski i kalorimetrijski senzori. Elektrohemski senzori.								
10.	Potenciometrijski senzori, amperometrijski senzori								
11.	Elektrohemski biosenzori, enzimski biosenzori, imunosenzori, senzori na bazi tkiva organizama, mikroorganizama i dijelova organa.								
12.	Biosenzori bazirani na nukleinskim kiselinama, senzori za DNA i sa DNA, DNA dijagnostika i „genetički otisak prsta“.								
13.	Optički senzori i biosenzori. Senzorski sistemi sa integriranim optikom.								
14.	Hemijski senzori kao detektori i indikatori.								
15.	Senzorski nizovi (baterije) i miniaturizirani total-analizatori								
16.	Inteligencija senzorsistema i senzorskih nizova. Samo-test, samo-dijagnoza i samo-kalibracija.								
17.	Višedimenzionalna i višekomponentna analiza, elektronski nos i elektronski jezik. Karakteristične operacije i procesi u Mikro-Total-Analizatorima (μ -TAS).								
Ukupno				30	15				
OPTEREĆENJE STUDENTA (sati)									
Kontakt sati	45	Praktični rad	-	Seminari	-	Priprema ispita	30		
Literatura – čitanje	-	Pisani radovi	-	Samostalan rad	-	UKUPNO	75		
LITERATURA				PROVJERA ZNANJA I OCJENJIVANJE					
OBAVEZNA				Kriterij	Poeni	Uslov			
1. Emir Turkušić, Uvod u hemijske senzore i biosenzore, PMF Sarajevo, 2012.				1. Pohađanje nastave	5	3			
				2. I test	27,5	15			
				3. II test	27,5	15			
				4. Završni ispit	40	22			
PREPORUČENA									

	U k u p n o	100	55
<p>2. Ivan Švancara, Kurt Kalcher, Alain Walcarius, Karel Vytras, <i>Electroanalysis With Carbon Paste Electrodes</i>, CRC, 2012.</p> <p>3. Ursula E. Spichiger-Keler, <i>Chemical Sensors and Biosensors for Medical and Biological Applications</i>, WILEY – VCH, 1998.</p> <p>4. Peter Gründler, <i>Chemische Sensoren</i>, Springer Verlag Berlin Heidelberg New York, 2004.</p> <p>5. Jonathan M. Cooper, Anthony E.G. Cass, <i>Biosensors</i>, second edition OXFORD, University Press, 2004.</p> <p>6. Edmonds T.E. <i>Chemical Sensors</i>, Chapman and Hall, 1998.</p> <p>7. Peter G. Edelman and Joseph Wang, <i>Biosensors & Chemical Sensors</i>, American Chemical Society, Washington, DC 1992.</p> <p>8. Karel Vytrás & Kurt Kalcher, <i>Sensing in Electroanalysis</i>, University of Pardubice, Czech Republic, 2005.</p> <p>9. Kurt Kalcher, Ivan Švancara, Radovan Metelka, Karel Vytrás and Alain Walcarius, <i>Heterogenous Carbon Electrochemical Sensors</i>, <i>Encyclopedia of SENSORS</i>, American Scientific Publishers, 2006.</p>			